

antiva

ke steagend

WELKOM

Bestuurlijke werktafel bijeenkomst
Van onderzoek naar praktijk

Alliantie van **Kracht**

28 oktober 2022

Opzet van vandaag

ALLIANTIE IN ACTIE tegen armoede

- ✓ De uitkomsten van beide onderzoekslijnen RUG en CMO STAMM zijn beschikbaar
- ✓ Nu het moment om de vertaling te maken van wetenschap naar acties
- ✓ Daarin gezamenlijk gedragen keuzes te maken
- ✓ Tijdens deze eerste bijeenkomst zullen we met u als stuurgroep de eerste stap zetten in dit proces

- ✓ Samen bespreken:

Welke opgaven we zien, welke prioriteiten we daarin aanbrengen en wat en wie er nodig is om te komen tot een actieplan.

PROGRAMMA

08.50-09.10 uur Inloop

09.10-09.15 uur Welkom

09.15-10.00 uur Inhoudelijke presentatie (RUG en CMO STAMM)

10.00-12.15 uur Aan de slag via diverse werktafel groepen

12.15-12.30 uur Plenaire terugkoppeling uitkomsten werktafels

12.30-13.00 uur Afsluitende lunch

Alliantie van **Kracht**

/ Tialda Haartsen /

/ Erik Merx /

/ Sander van Lanen /

/ Erik Meij /

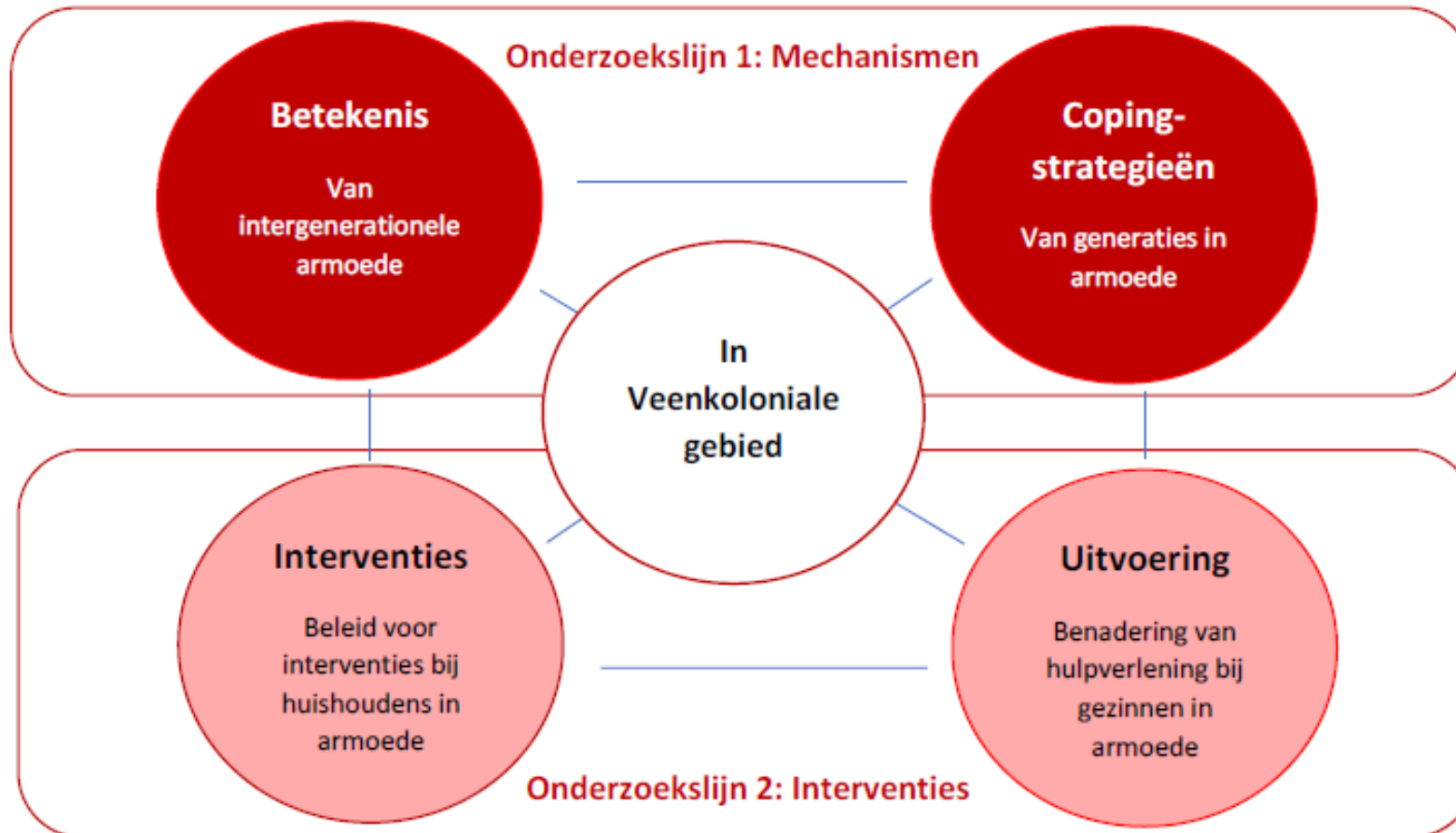
Onderzoek naar intergenerationale armoede in de Veenkoloniën 2017-2022

Tialda Haartsen | Erik Merx | Sanne Visser | Dirk Strijker | Richard Rijnks | Arjen Edzes | Erik Meij | Sander van Lanen
AvK Bestuurlijke Werktafel Bijeenkomst Van Onderzoek naar Praktijk – 28 oktober 2022

Kwantitatieve onderzoeklijn: analyse microdata (aantallen, kenmerken, plekken)

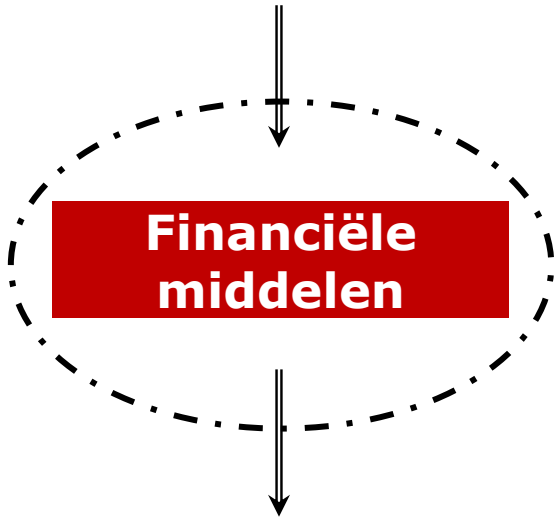

Armoede in cijfers

Armoede
gebrek aan financiële
middelen en het ervaren
van uitsluiting

Let op: door inflatie en
energiecrisis kun je nu
veel minder met €1.100,-

Uitsluiting

€1.100 alleenstaande
€1.550 paar zonder kind
€2.110 paar met 2
minderjarige kinderen

CBS definitie armoede: als het
besteedbaar inkomen onder de lage inkomensgrens valt

Geen studentenhoudens
Niet thuiswonend

Definitie intergenerationale armoede:

als zowel ouder(s) als kind een
laag inkomen heeft

Ouder(s)
met laag
inkomen

Kind met
laag inkomen

Armoede in cijfers - algemeen

Lage inkomens in Veenkoloniën

21.810 (5,7%) inwoners met
laag inkomen → 1 op de 18
mensen

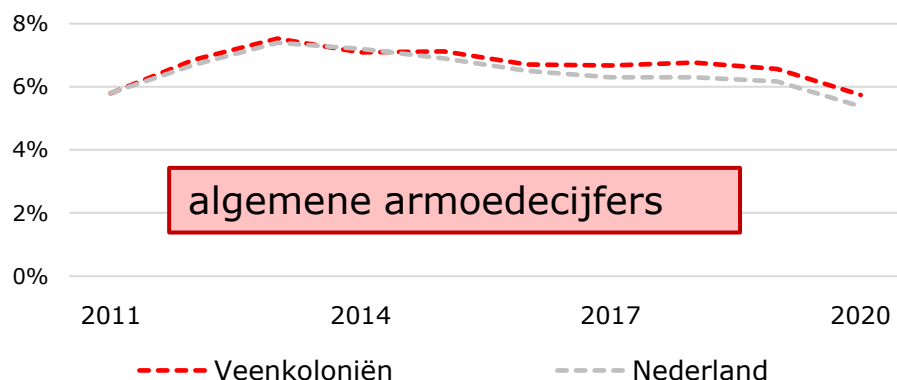
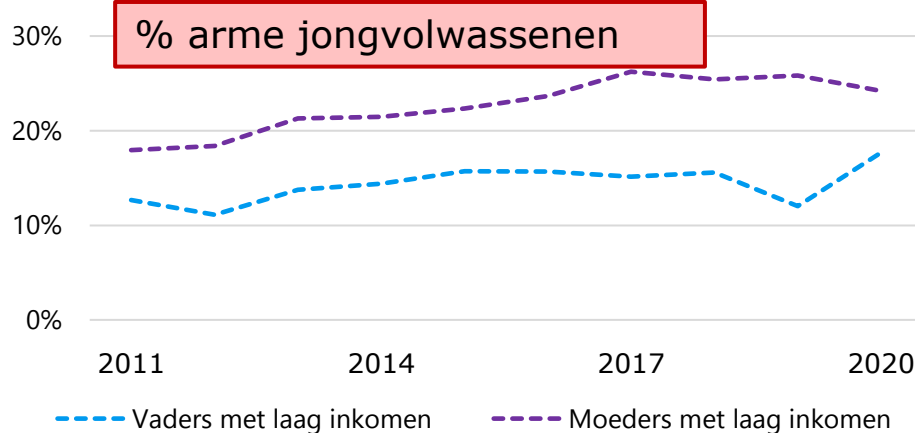

Daarvan zijn 25% **werkende
armen**: mensen met werk of
eigen bedrijf

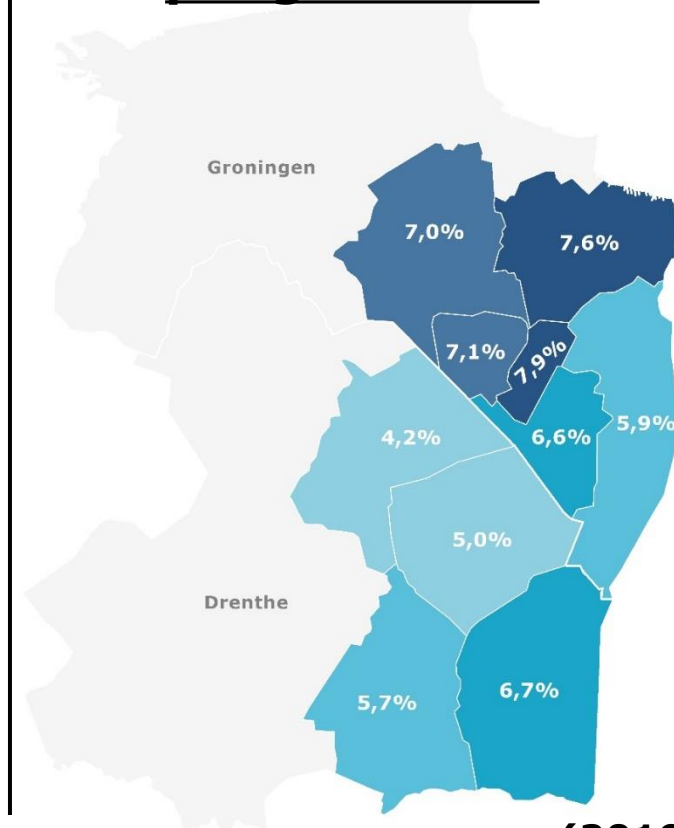

Van alle **éénouder gezinnen** is
20% & van alle **éénpersoons
huishoudens** is **13%** arm

Trends

Verdeling armoede per gemeente

Armoede cijfers – thema studies

Vermogensongelijkheid

de 10% meest
vermogenden bezitten **ruim
60% van het totale
vermogen** in de
Veenkoloniën

zij zijn gemiddeld **ouder,
hoger opgeleid** & hebben
ook een **hoog inkomen**

Wettelijke schuldsanering

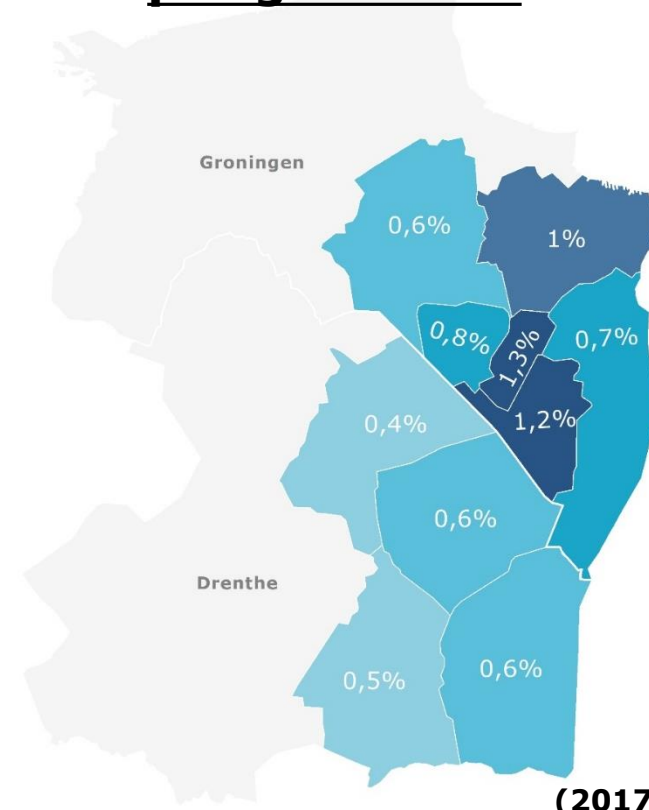

1 op de 139 volwassen
inwoners (0,72%). Sterke
relatie **armoede** &
schulden

**Uitkeringsgerechtigden
zitten relatief vaak** in
wettelijke schuldsanering

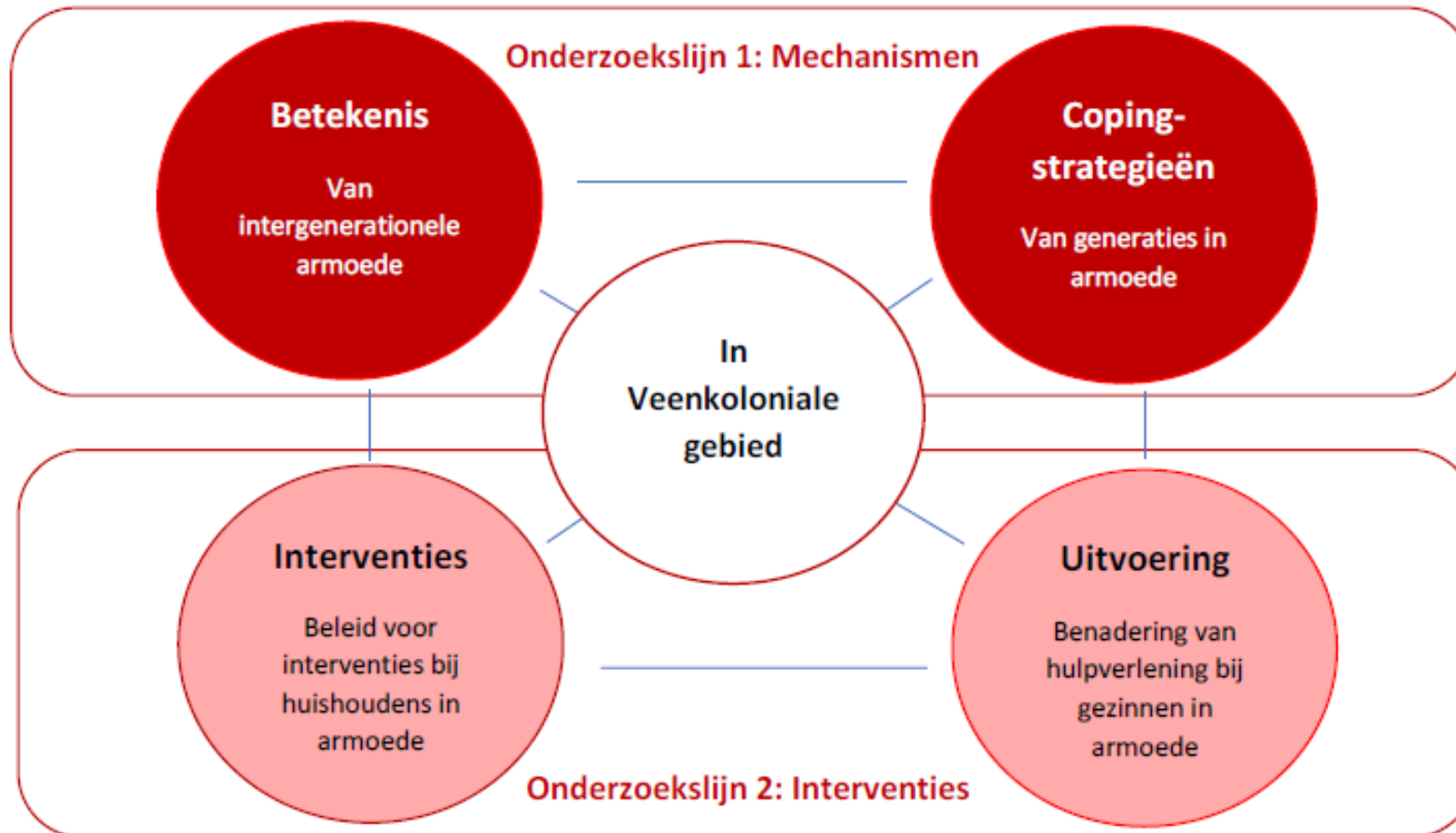
Van alle mensen in de
schuldsanering zijn er
verassend veel werkenden
met schulden (**50%**)

Verdeling schulden per gemeente

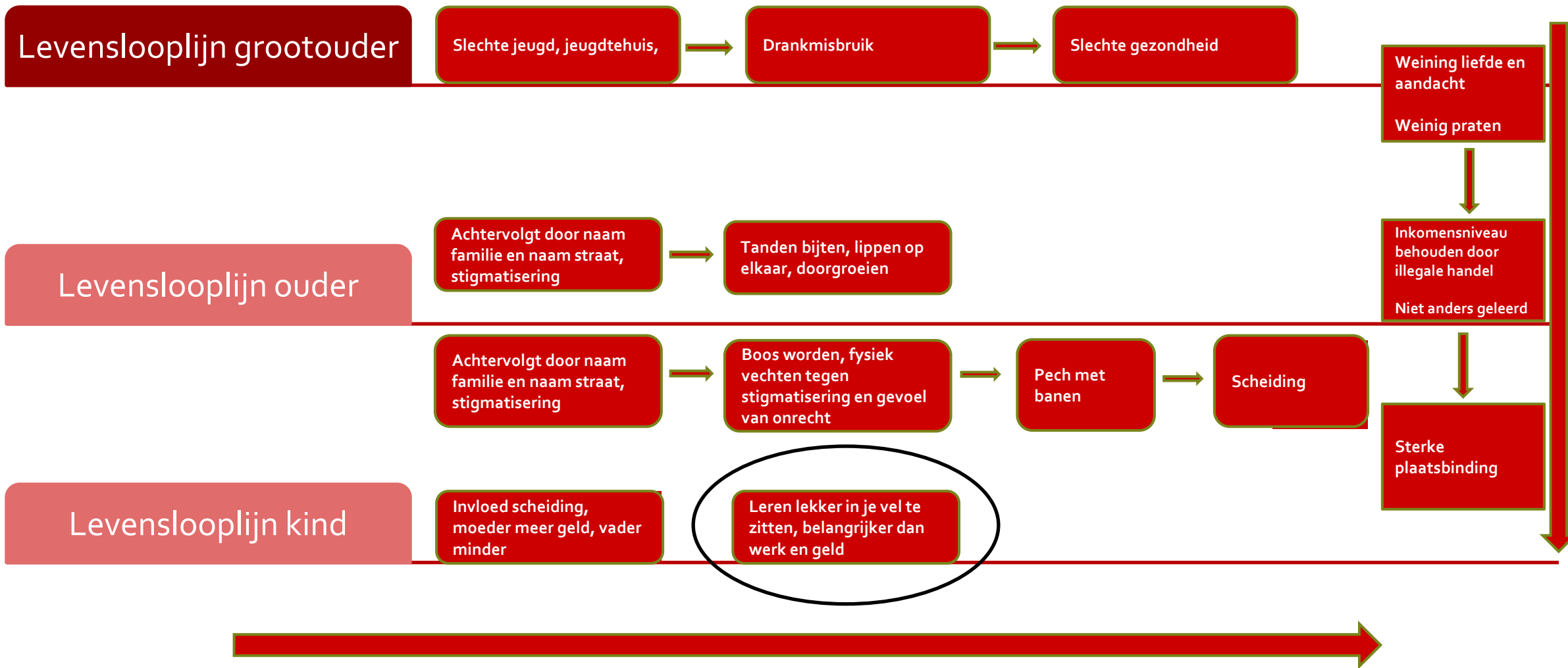
(2017)

Kwantitatieve onderzoeklijn: analyse microdata (aantallen, kenmerken, plekken)

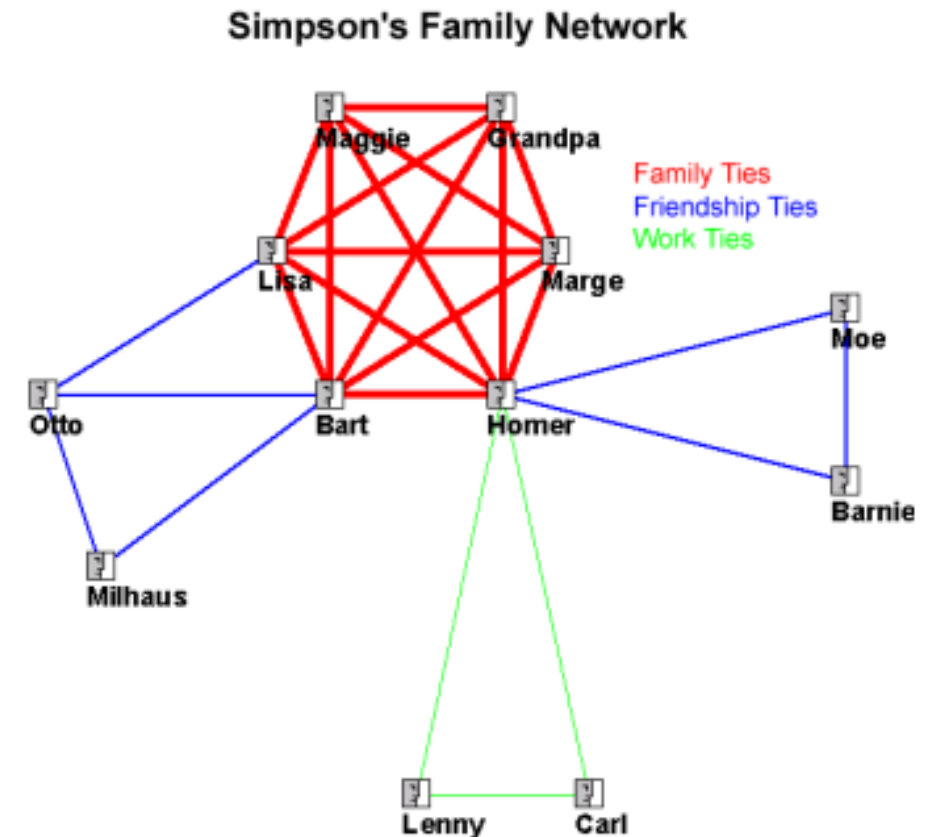

Mechanismen Familie Herbers (hoofdnoot: illegaliteit, achtervolgt door achternaam, plaatsbetekenis)

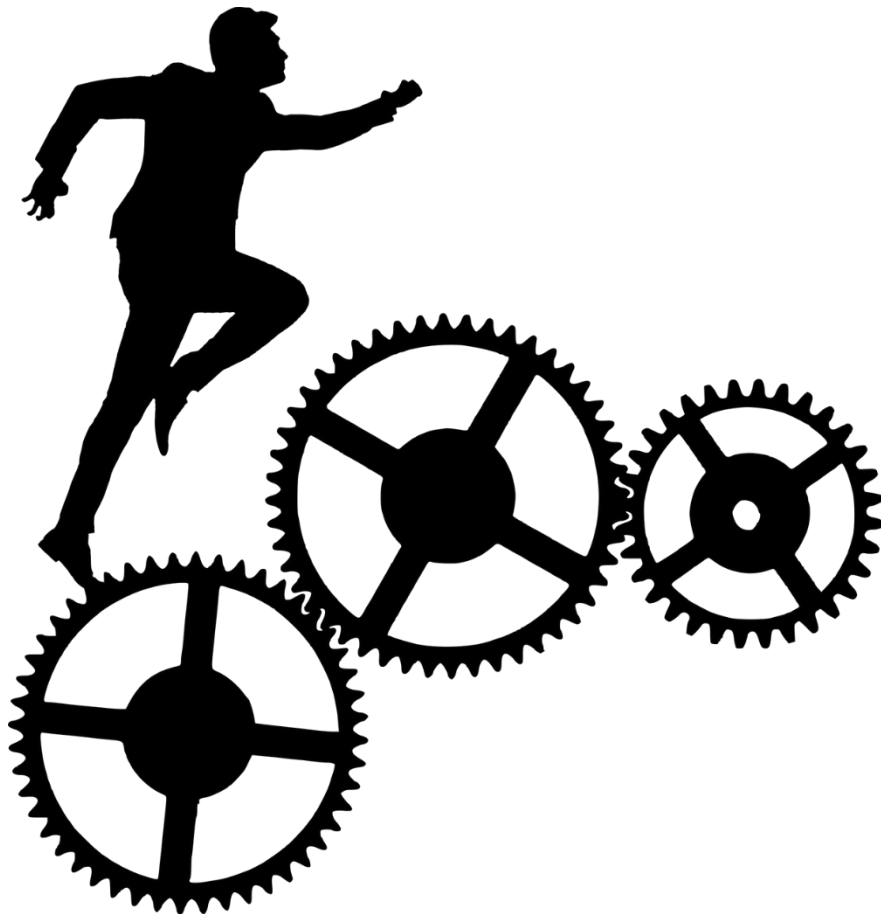

Mechanismen van intergenerationale armoede

- Economische afhankelijkheid
  - arme ouders, arme kinderen?
- Fameliestructuren
  - scheiding, gezondheid
- Sociale afhankelijkheid
  - Dichtbij familie, liefde en familie
- Culturele omgeving
  - Normen, waardering voor wat 'anders' is
- Interactie met institutionele omgeving

Mobiliteitstrategieën

- > Zoeken naar vooruitgang
  - Opleiding (mits perspectief)
  - Beter/ander werk
  - Eventueel verhuizen

- > Zoeken naar stabiliteit
  - Acceptatie
  - Beperkte verhuiscwens
  - Eventueel informeel inkomen & informele zorg

Lange, onduidelijke
processen

Onrechtvaardigheid

Wisseling van
contactpersonen

Verstoorde
machtsbalans

Weinig aandacht
voor persoon achter
de armoede

Teveel aan de
regels vasthouden

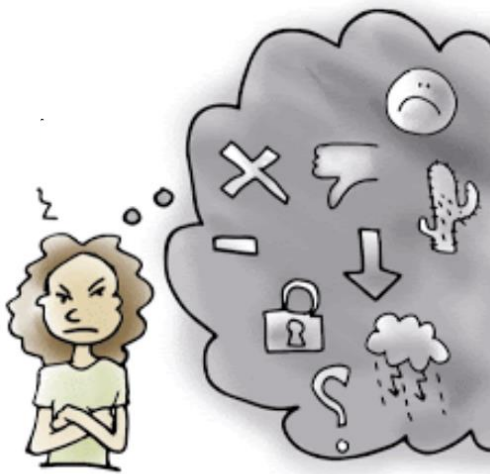
Beloftes nakomen

Als gelijke
behandeld worden

De tijd
hebben/nemen

Meerdere
invalshoeken, 1
aanspreekpunt

Ruimte en regels
durven buigen

Alles nog even rustig nalezen?

Check: <https://alliantievankracht.nl>

Om meer zicht te krijgen op onderliggende mechanismen bij intergenerationale armoede, loopt een grootschalig onderzoek naar overerfbare armoede in de Drents-Groningse Veenkoloniën. De RUG doet verdiepend onderzoek onder leiding van professor Haartsen. De provincies Drenthe en Groningen financieren dit meerjarig onderzoek. Sociaal Planbureau Groningen en Trendbureau Drenthe monitoren trends en ontwikkelingen rondom armoede. Daarnaast zetten de netwerkpartners in op het beter benutten en versterken van de kracht en het talent van medewerkers van die organisaties, die dagelijks betrokken zijn bij de intergenerationale armoede van hun cliënten in de Veenkoloniën.

Wetenschappelijk

armoede

Zoeken

Daar vind u onder andere:

- Artikelen over (generatie)armoede in de Veenkoloniën
- Literatuuroverzicht over armoede
- Proefschrift Erik Meij
- Feitenbladen
- Kennisclips

26 SEP 2022

De invloed van migratie op armoede en de sociaaleconomische structuur van de Veenkoloniën // Erik Merx, Tialda Haartsen, Arjen

13 JUL 2022

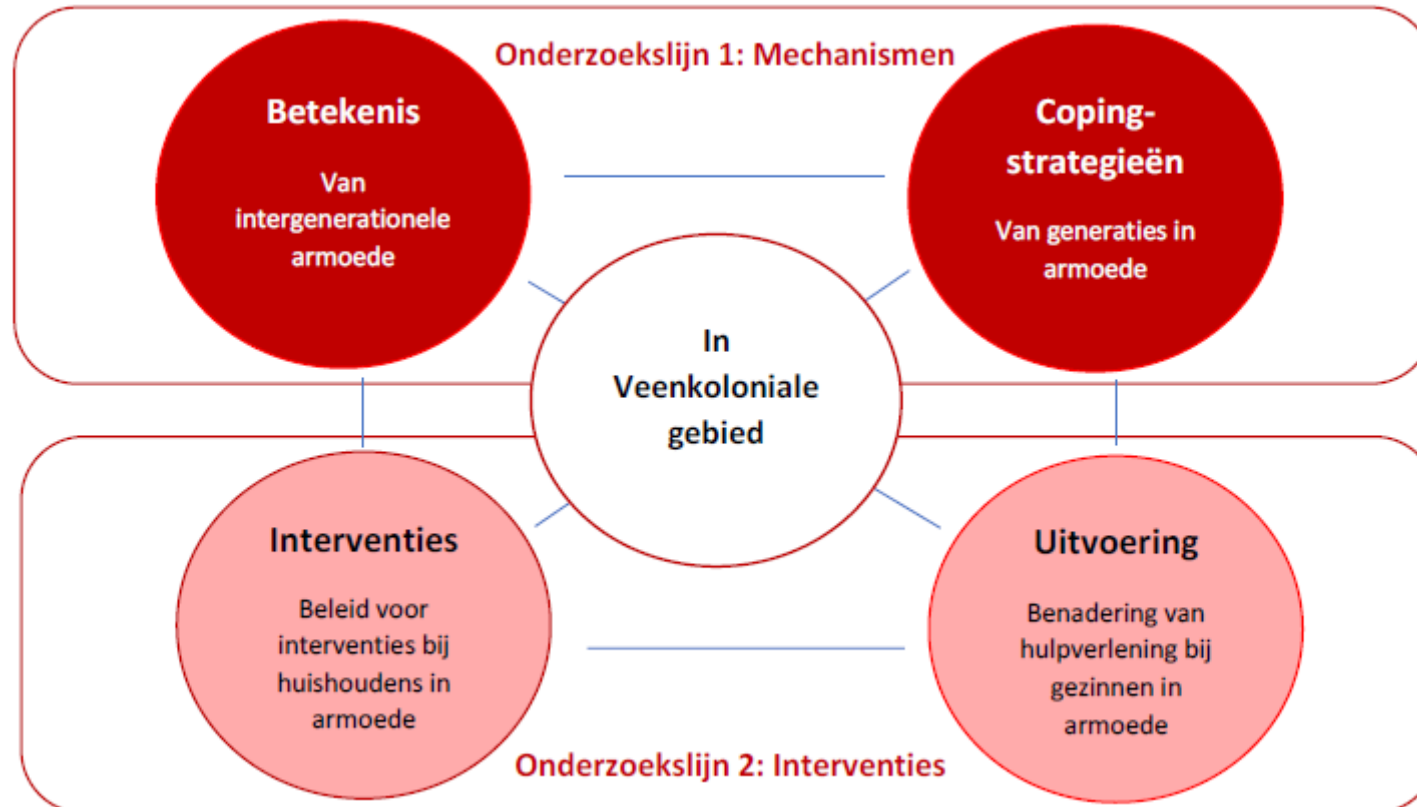
Kennisclips over het onderzoek naar intergenerationale armoede in de Veenkoloniën

26 SEP 2022

Enduring rural poverty: Stigma, class practices and social networks in a town in the Groninger Veenkoloniën // Erik Meij (2020)

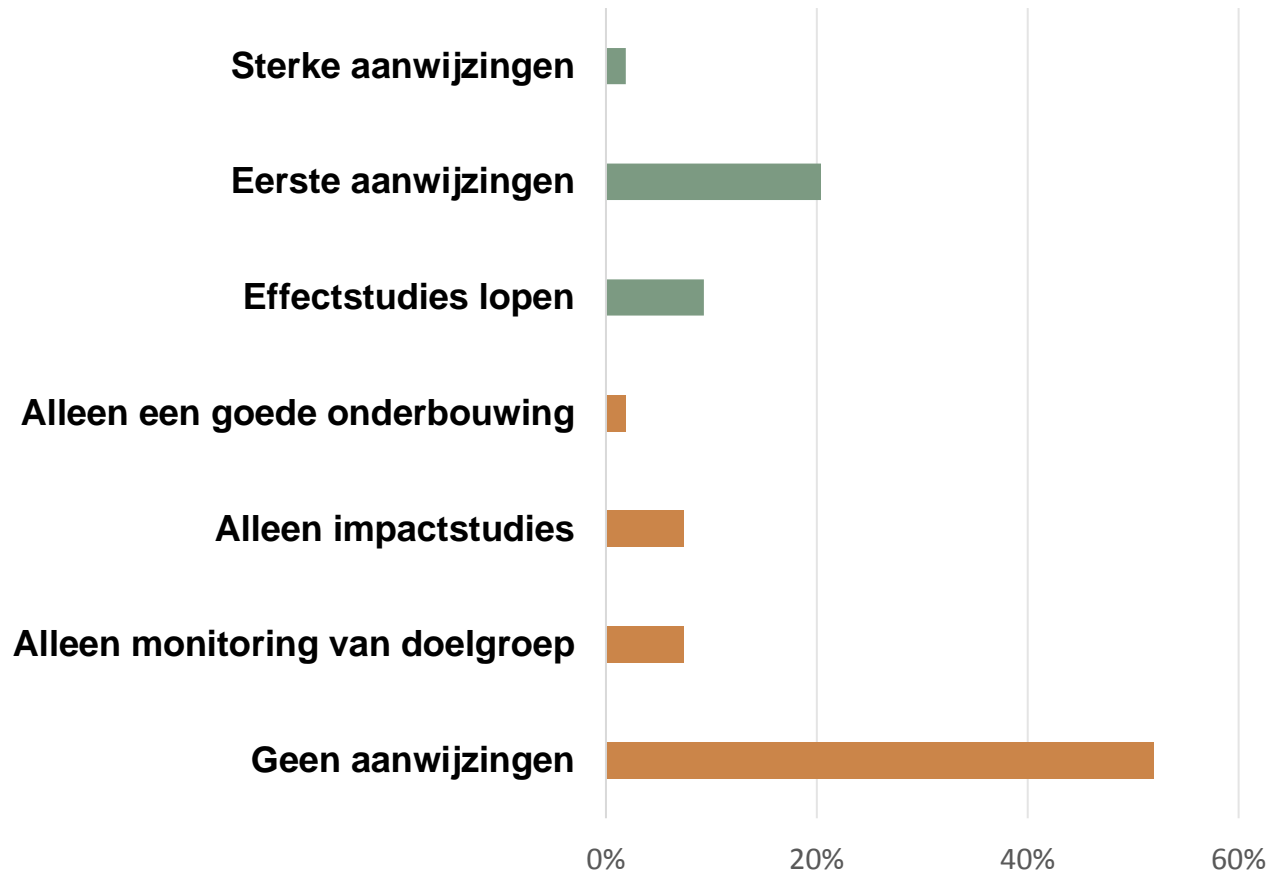

Kwantitatieve onderzoekslijn: analyse microdata (aantallen, kenmerken, plekken)

Effectiviteit van interventies

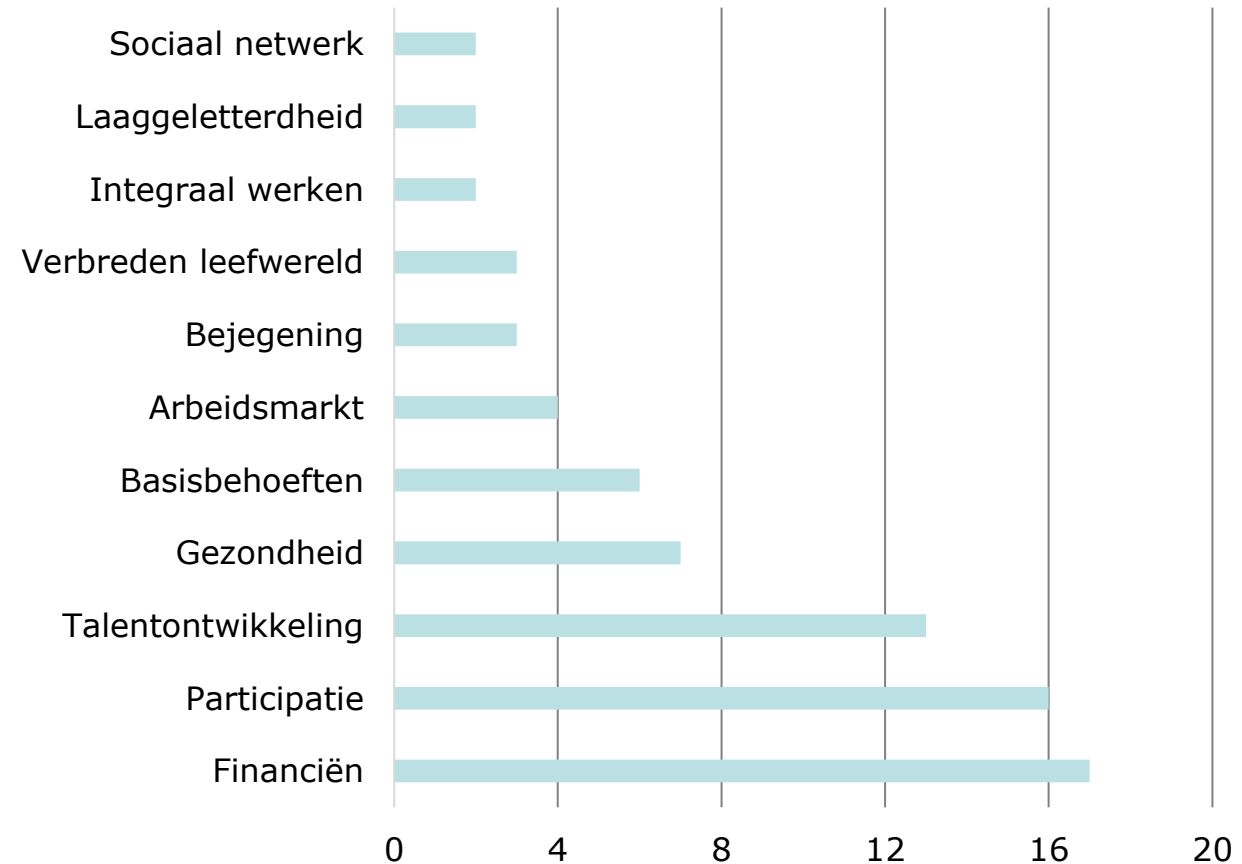
- Bij meer van de helft **geen aanwijzingen** (28) voor effectiviteit bekend
- Bij 20% zijn er **eerste aanwijzingen** (11), bij 9% lopen **effectstudies** (5)
- Eén interventie kent **sterke aanwijzingen**

Doelgroepen en thema's

Aantal interventies per doelgroep

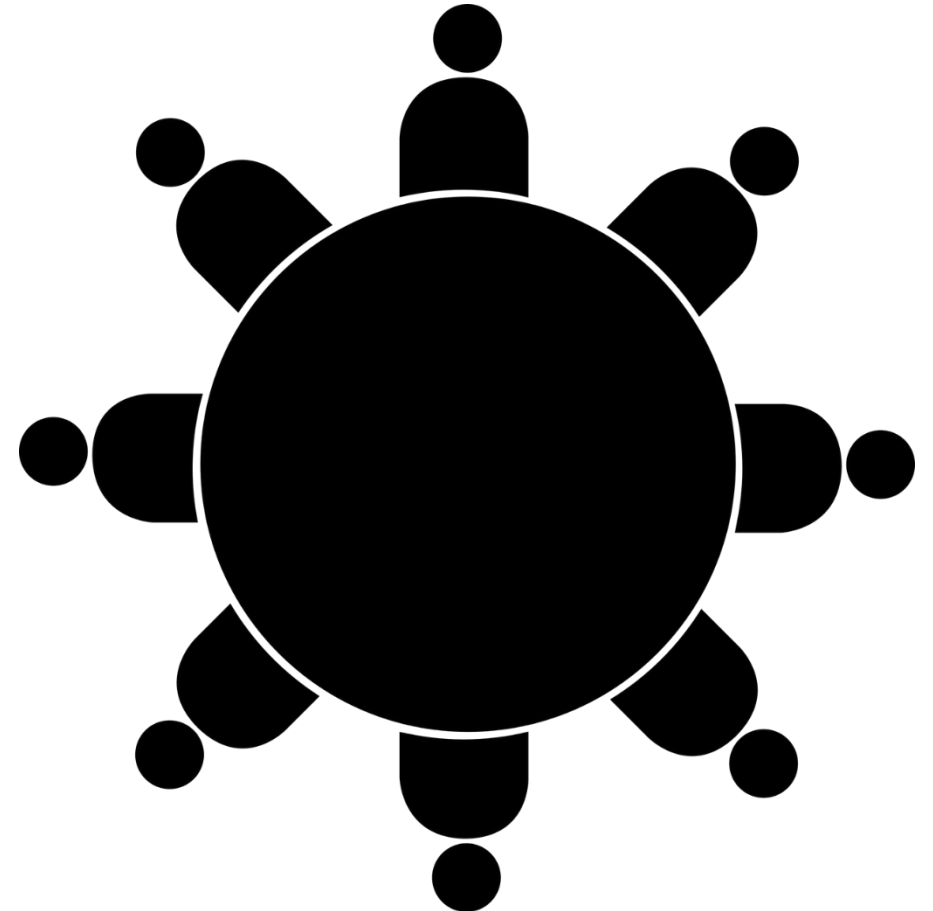

Interventies en de praktijk van het werkveld

1. Weinig zicht op effectiviteit van interventies
2. Weinig samenhang in interventies

Aan tafel met praktijk-professionals

- Herkennen kennis over armoede
- Wetenschappelijke kennis versterkt praktijkkennis
- Knelpunten in gebrek aan ruimte en flexibiliteit (tijd, geld, regels)

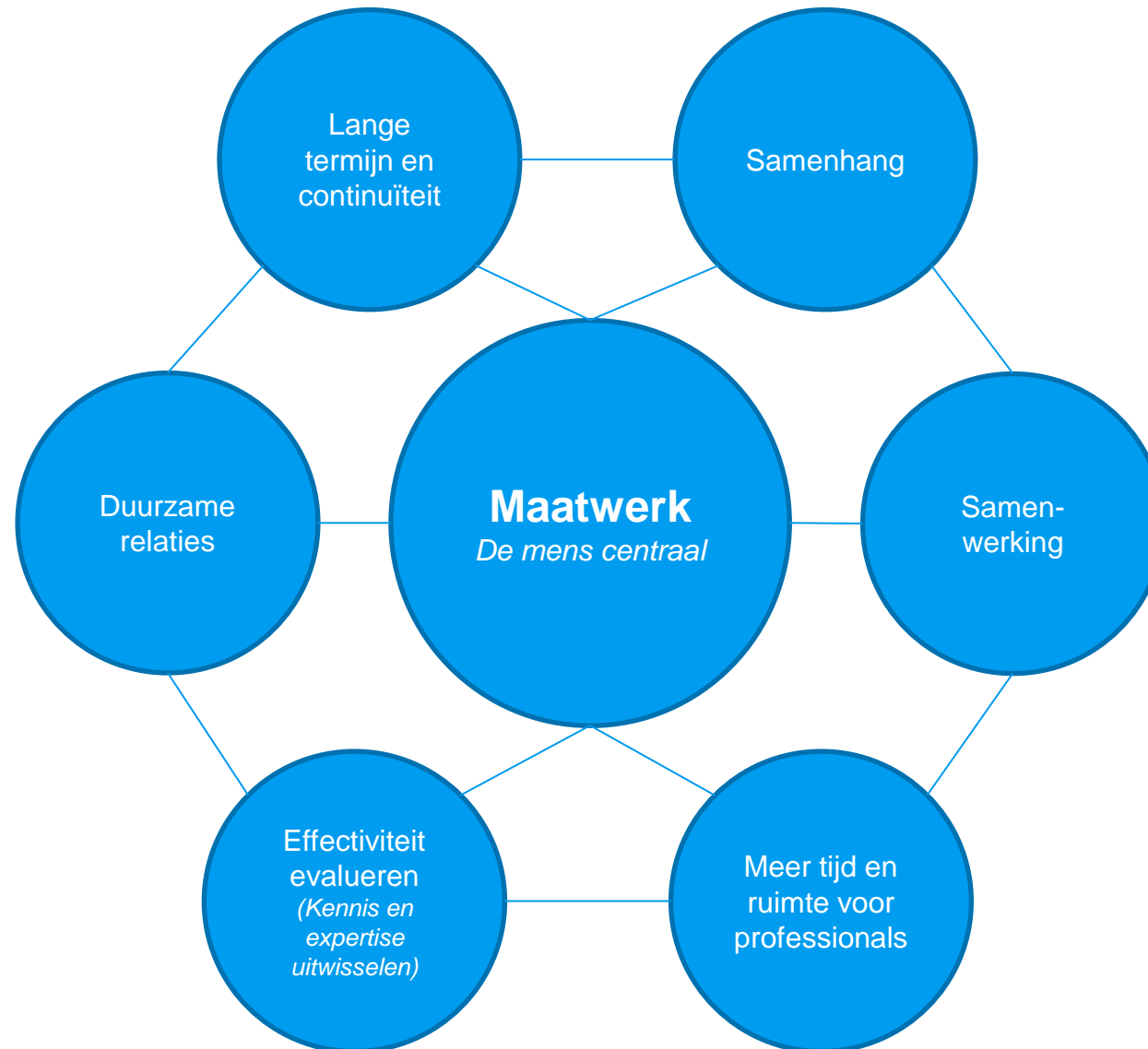
Interventies en de praktijk van het werkveld

1. Weinig zicht op effectiviteit van interventies
2. Weinig samenhang in interventies
3. Professionals hebben genoeg kennis
4. Maar ervaren gebrek aan ruimte om deze uit te voeren
5. Belangrijkste belemmering zit in de randvoorwaarden van het werk

Randvoorwaarden voor effectieve armoedebestrijding

Kansen

- Langdurige programma's
- Lerend evalueren
- Begrijpelijk communiceren (is het B-1?)
- Stel de vraag: wat wil u?
- Combineer ervaringskennis, met praktijkkennis, met wetenschappelijke kennis
- Ondersteuning en dienstverlening in informele netwerken organiseren (de wijk in)
- De kracht van het netwerk (De Alliantie van Kracht)
- Doorbraken in wet- en regelgeving

Bedreigingen

- Kortlopende projecten
- 4-jarige bestuurscycli
- Aanbestedingen (kwantiteit vs. kwaliteit)
- Doorloop van personeel
- Loketten & inlooppreekuren
- Te krappe taakomschrijving voor professionals
- Hoge caseload voor professionals

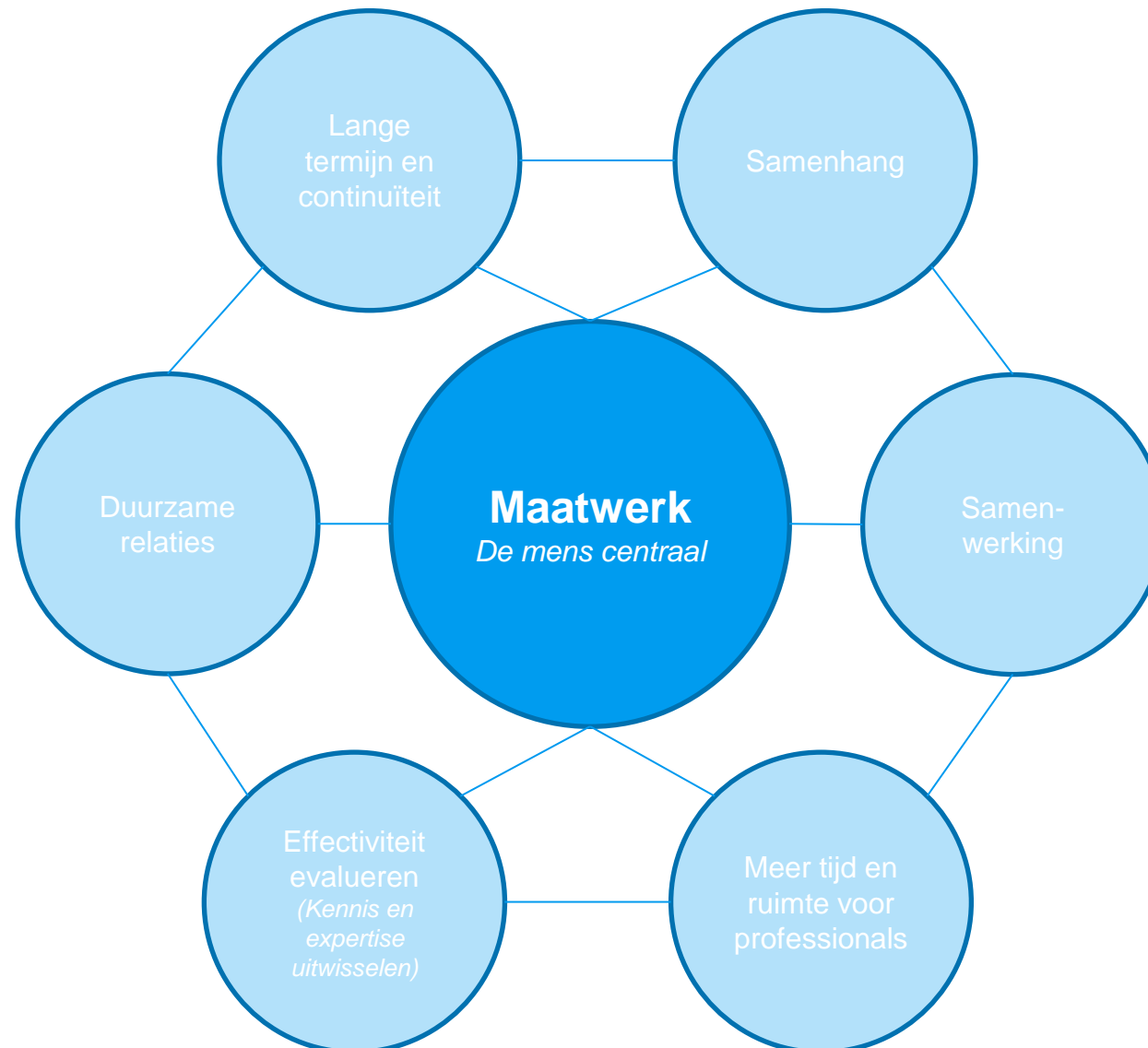
Landelijk

- Onder druk staande bestaanszekerheid
- Vermogensongelijkheid
- Van crisis naar crisis

Randvoorwaarden voor effectieve armoedebestrijding

Kansen

- Langdurige programma's
- Lerend evalueren
- Begrijpelijk communiceren (is het B-1?)
- Stel de vraag: wat wil u?
- Combineer ervaringskennis, met praktijkkennis, met wetenschappelijke kennis
- Ondersteuning en dienstverlening in informele netwerken organiseren (de wijk in)
- De kracht van het netwerk (De Alliantie van Kracht)
- Doorbraken in wet- en regelgeving

Bedreigingen

- Kortlopende projecten
- 4-jarige bestuurscycli
- Aanbestedingen (kwantiteit vs. kwaliteit)
- Doorloop van personeel
- Loketten & inlooppreekuren
- Te krappe taakomschrijving voor professionals
- Hoge caseload voor professionals

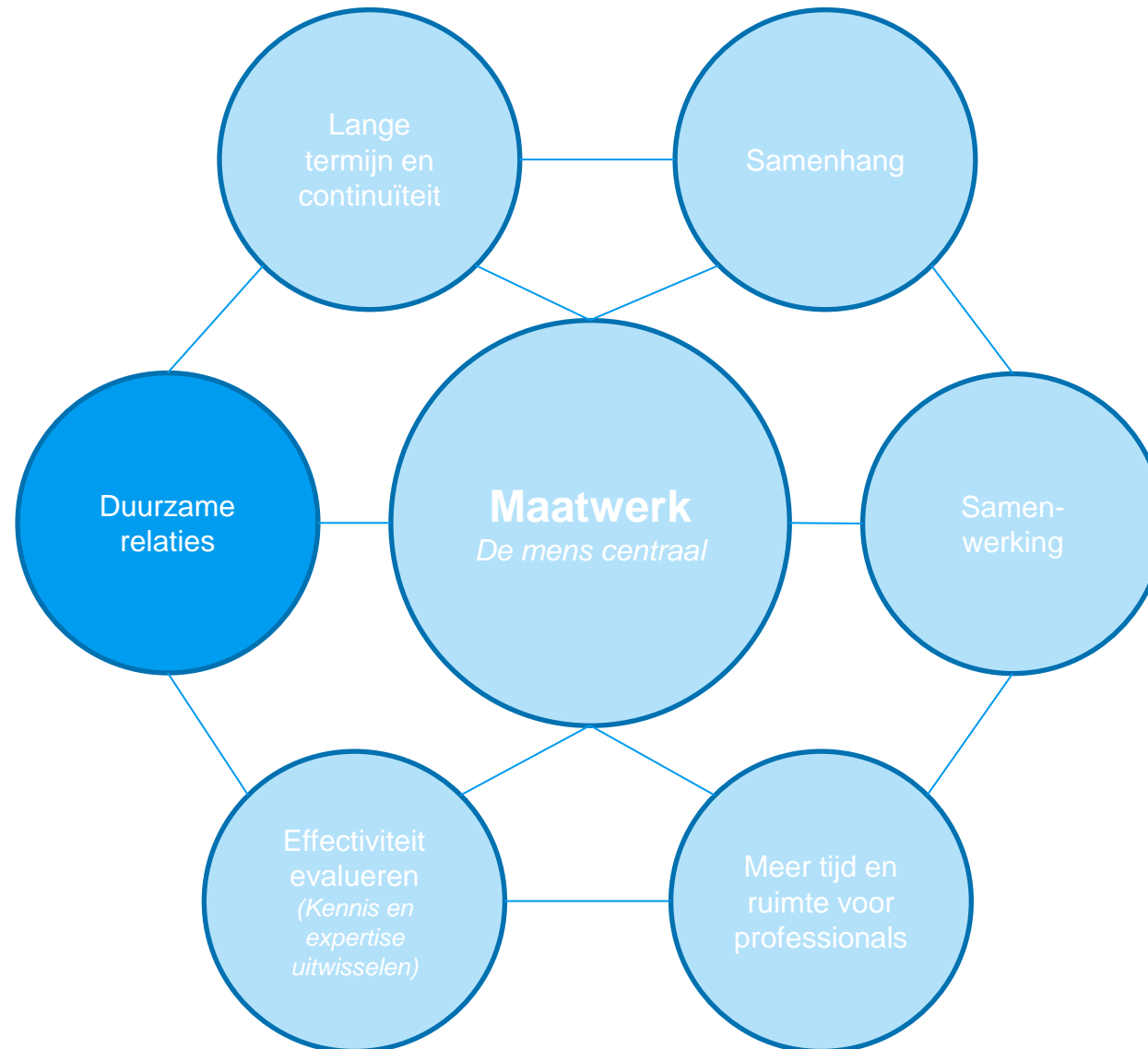
Landelijk

- Onder druk staande bestaanszekerheid
- Vermogensongelijkheid
- Van crisis naar crisis

Randvoorwaarden voor effectieve armoedebestrijding

Kansen

- Langdurige programma's
- Lerend evalueren
- Begrijpelijk communiceren (is het B-1?)
- Stel de vraag: wat wil u?
- Combineer ervaringskennis, met praktijkkennis, met wetenschappelijke kennis
- Ondersteuning en dienstverlening in informele netwerken organiseren (de wijk in)
- De kracht van het netwerk (De Alliantie van Kracht)
- Doorbraken in wet- en regelgeving

Bedreigingen

- Kortlopende projecten
- 4-jarige bestuurscycli
- Aanbestedingen (kwantiteit vs. kwaliteit)
- Doorloop van personeel
- Loketten & inlooppreekuren
- Te krappe taakomschrijving voor professionals
- Hoge caseload voor professionals

Landelijk

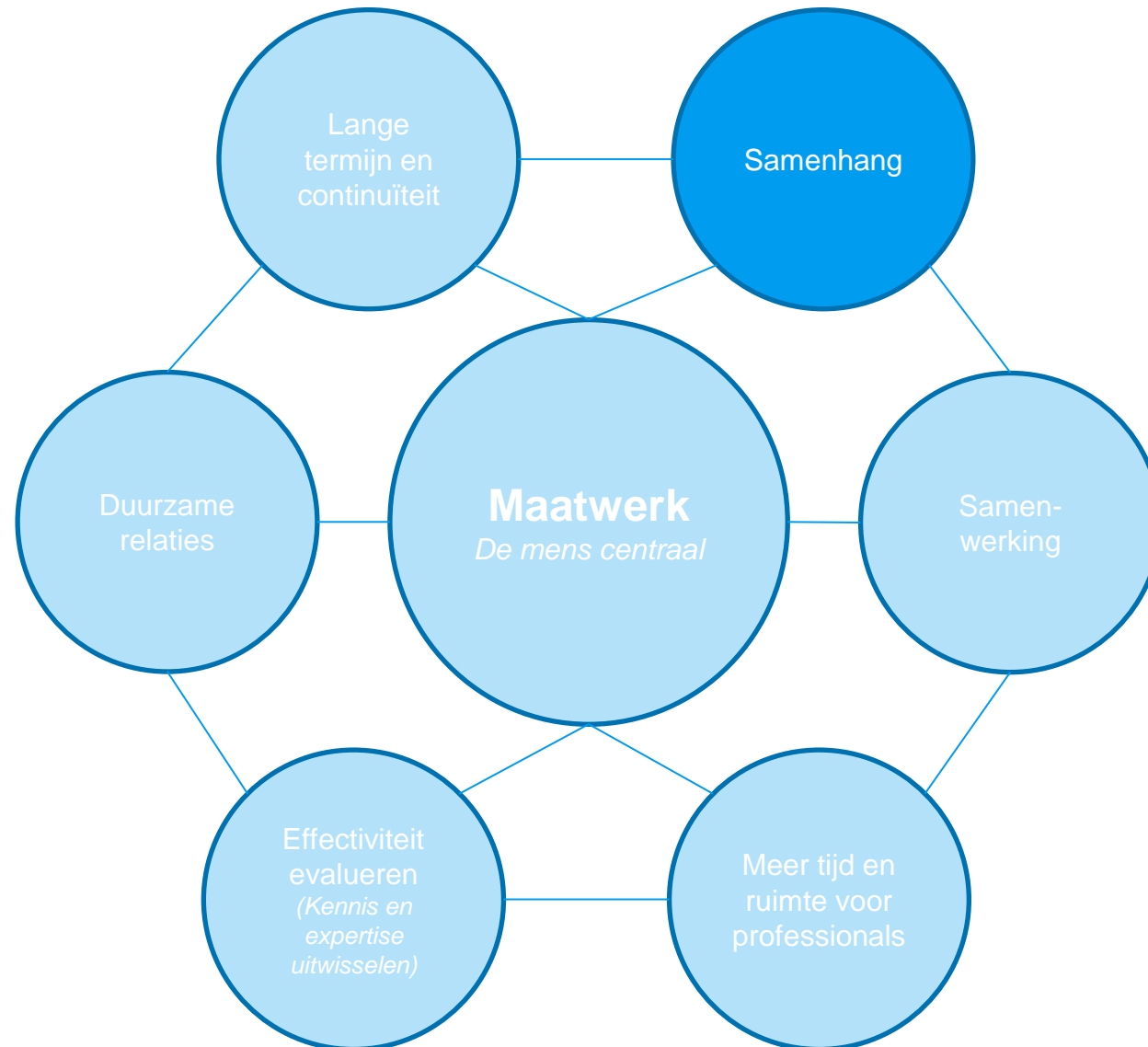
- Onder druk staande bestaanszekerheid
- Vermogensongelijkheid
- Van crisis naar crisis

Randvoorwaarden voor effectieve armoedebestrijding

Kansen

- Langdurige programma's
- Lerend evalueren
- Begrijpelijk communiceren (is het B-1?)
- Stel de vraag: wat wil u?
- Combineer ervaringskennis, met praktijkkennis, met wetenschappelijke kennis
- Ondersteuning en dienstverlening in informele netwerken organiseren (de wijk in)
- De kracht van het netwerk (De Alliantie van Kracht)
- Doorbraken in wet- en regelgeving

Bedreigingen

- Kortlopende projecten
- 4-jarige bestuurscycli
- Aanbestedingen (kwantiteit vs. kwaliteit)
- Doorloop van personeel
- Loketten & inlooppreekuren
- Te krappe taakomschrijving voor professionals
- Hoge caseload voor professionals

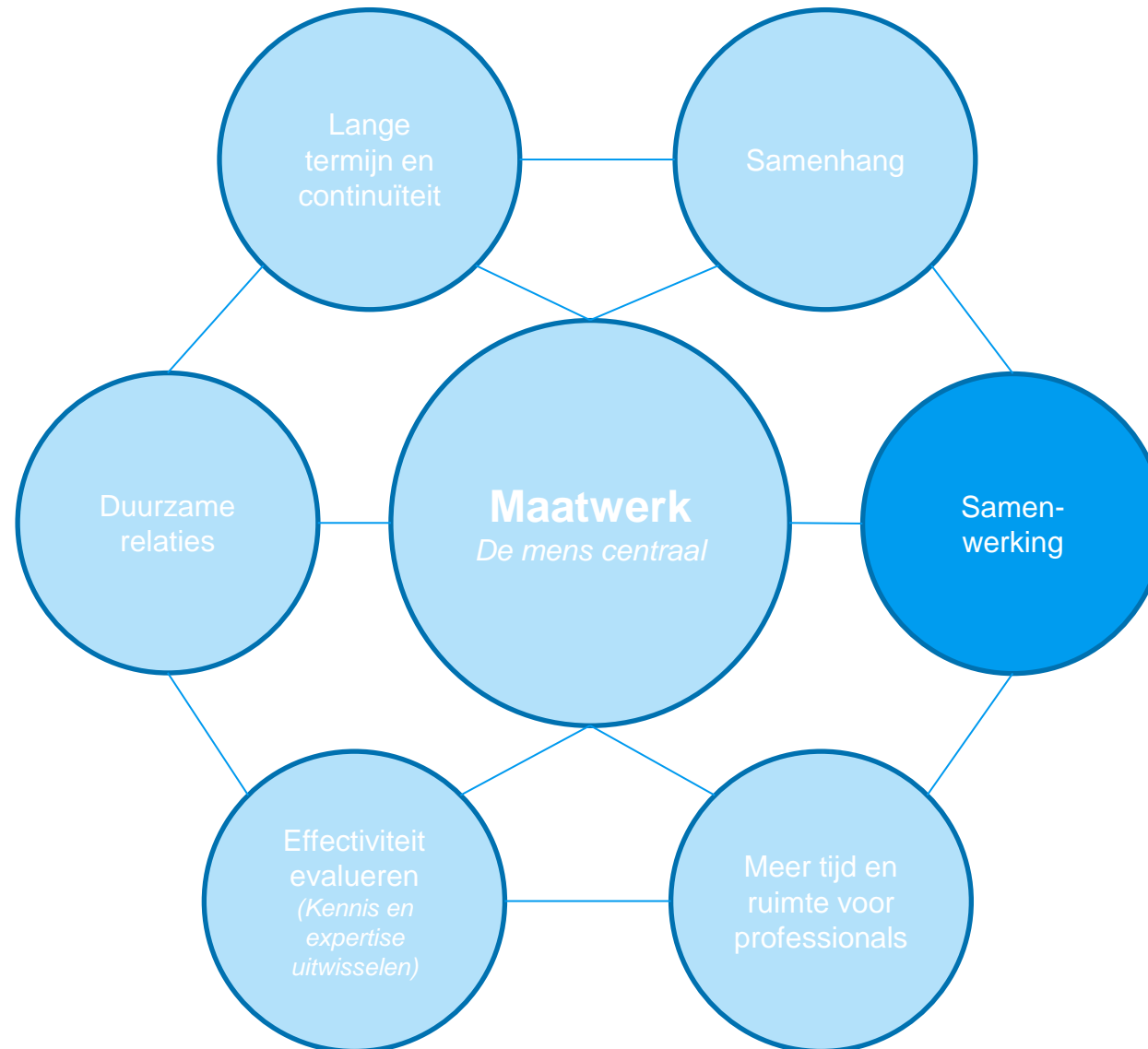
Landelijk

- Onder druk staande bestaanszekerheid
- Vermogensongelijkheid
- Van crisis naar crisis

Randvoorwaarden voor effectieve armoedebestrijding

Kansen

- Langdurige programma's
- Lerend evalueren
- Begrijpelijk communiceren (is het B-1?)
- Stel de vraag: wat wil u?
- Combineer ervaringskennis, met praktijkkennis, met wetenschappelijke kennis
- Ondersteuning en dienstverlening in informele netwerken organiseren (de wijk in)
- De kracht van het netwerk (De Alliantie van Kracht)
- Doorbraken in wet- en regelgeving

Bedreigingen

- Kortlopende projecten
- 4-jarige bestuurscycli
- Aanbestedingen (kwantiteit vs. kwaliteit)
- Doorloop van personeel
- Loketten & inlooppreekuren
- Te krappe taakomschrijving voor professionals
- Hoge caseload voor professionals

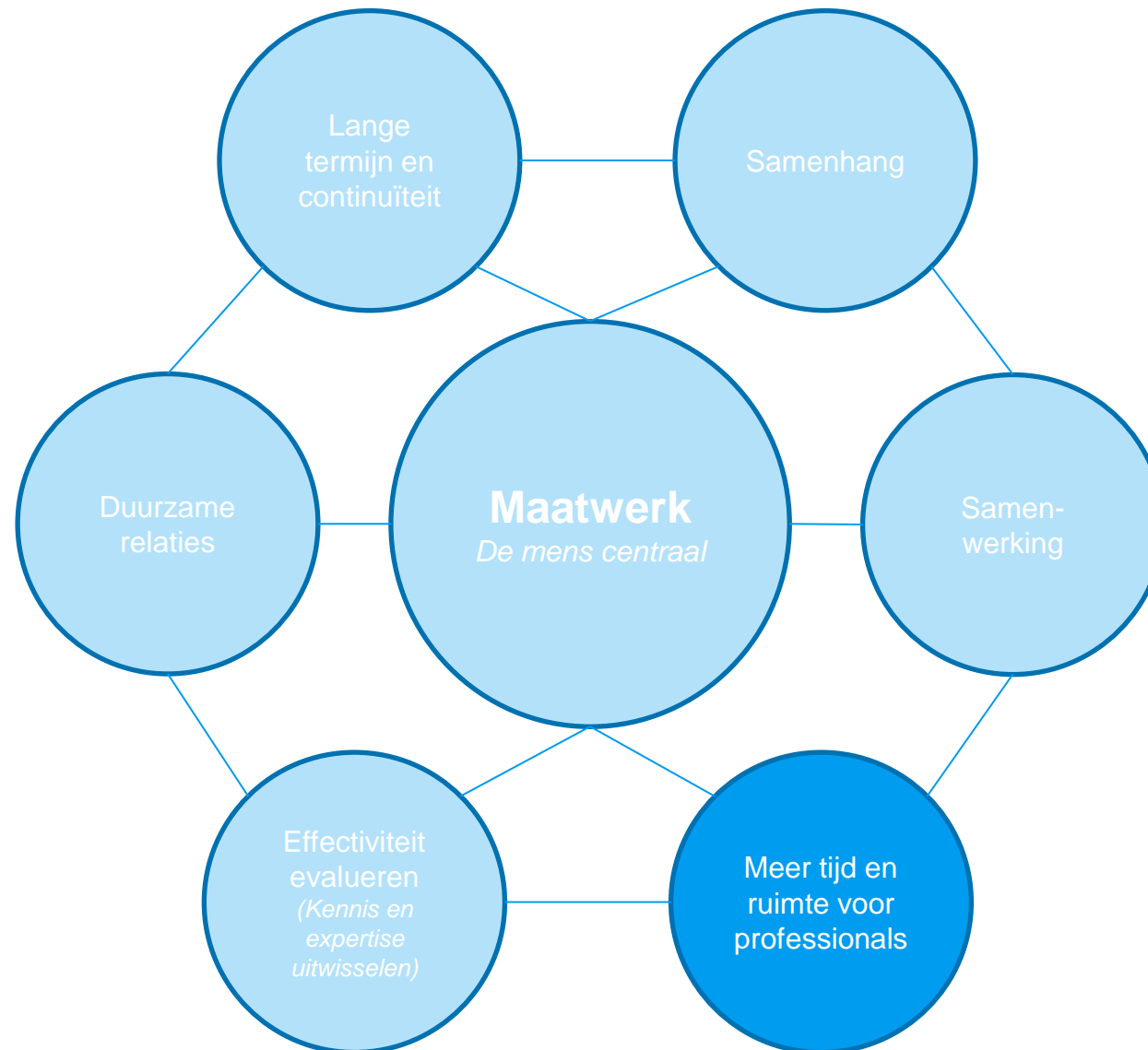
Landelijk

- Onder druk staande bestaanszekerheid
- Vermogensongelijkheid
- Van crisis naar crisis

Randvoorwaarden voor effectieve armoedebestrijding

Kansen

- Langdurige programma's
- Lerend evalueren
- Begrijpelijk communiceren (is het B-1?)
- Stel de vraag: wat wil u?
- Combineer ervaringskennis, met praktijkkennis, met wetenschappelijke kennis
- Ondersteuning en dienstverlening in informele netwerken organiseren (de wijk in)
- De kracht van het netwerk (De Alliantie van Kracht)
- Doorbraken in wet- en regelgeving

Bedreigingen

- Kortlopende projecten
- 4-jarige bestuurscycli
- Aanbestedingen (kwantiteit vs. kwaliteit)
- Doorloop van personeel
- Loketten & inlooppreekuren
- Te krappe taakomschrijving voor professionals
- Hoge caseload voor professionals

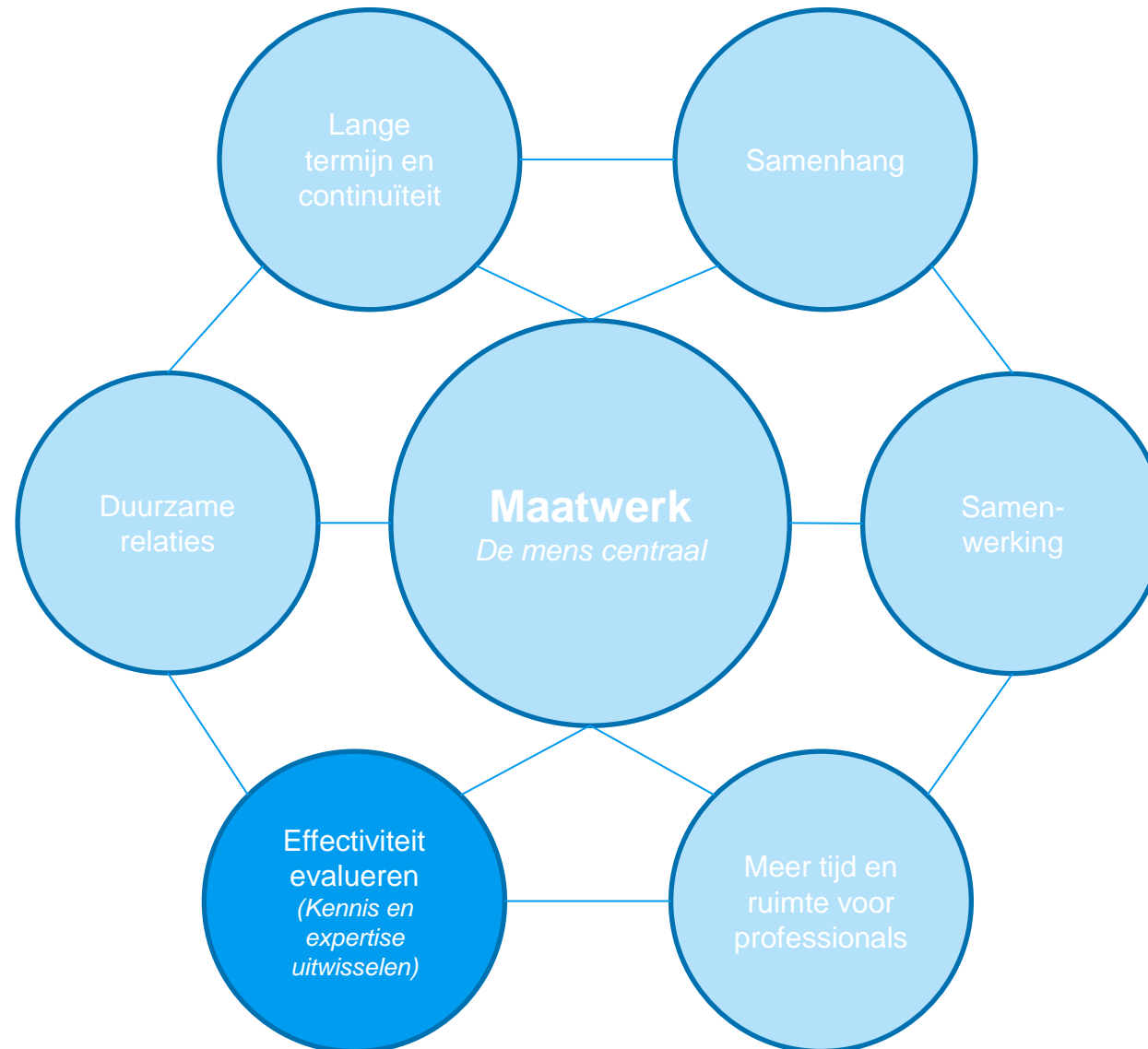
Landelijk

- Onder druk staande bestaanszekerheid
- Vermogensongelijkheid
- Van crisis naar crisis

Randvoorwaarden voor effectieve armoedebestrijding

Kansen

- Langdurige programma's
- Lerend evalueren
- Begrijpelijk communiceren (is het B-1?)
- Stel de vraag: wat wil u?
- Combineer ervaringskennis, met praktijkkennis, met wetenschappelijke kennis
- Ondersteuning en dienstverlening in informele netwerken organiseren (de wijk in)
- De kracht van het netwerk (De Alliantie van Kracht)
- Doorbraken in wet- en regelgeving

Bedreigingen

- Kortlopende projecten
- 4-jarige bestuurscycli
- Aanbestedingen (kwantiteit vs. kwaliteit)
- Doorloop van personeel
- Loketten & inlooppreekuren
- Te krappe taakomschrijving voor professionals
- Hoge caseload voor professionals

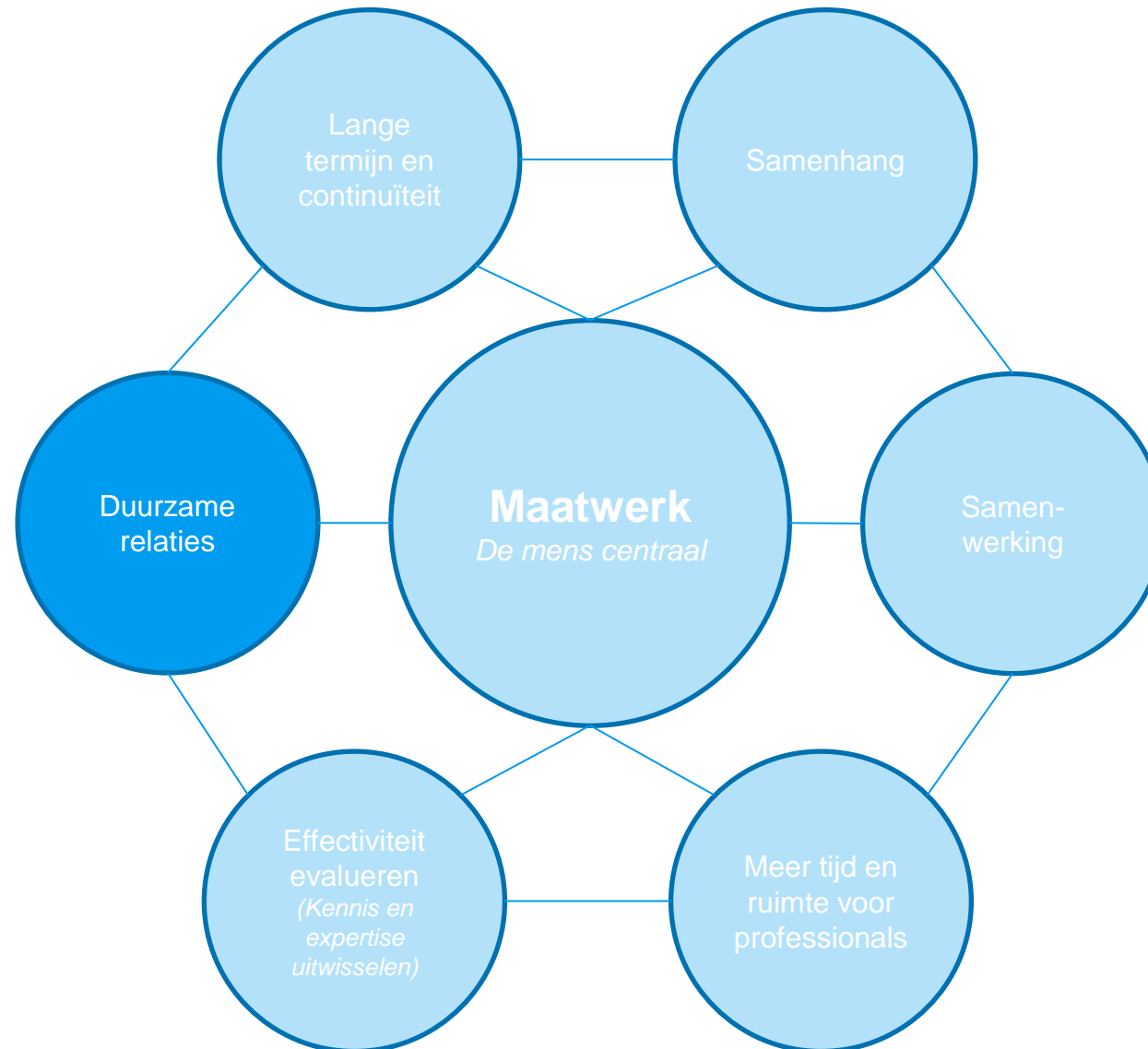
Landelijk

- Onder druk staande bestaanszekerheid
- Vermogensongelijkheid
- Van crisis naar crisis

Randvoorwaarden voor effectieve armoedebestrijding

Kansen

- Langdurige programma's
- Lerend evalueren
- Begrijpelijk communiceren (is het B-1?)
- Stel de vraag: wat wil u?
- Combineer ervaringskennis, met praktijkkennis, met wetenschappelijke kennis
- Ondersteuning en dienstverlening in informele netwerken organiseren (de wijk in)
- De kracht van het netwerk (De Alliantie van Kracht)
- Doorbraken in wet- en regelgeving

Bedreigingen

- Kortlopende projecten
- 4-jarige bestuurscycli
- Aanbestedingen (kwantiteit vs. kwaliteit)
- Doorloop van personeel
- Loketten & inloopsprekuren
- Te krappe taakomschrijving voor professionals
- Hoge caseload voor professionals

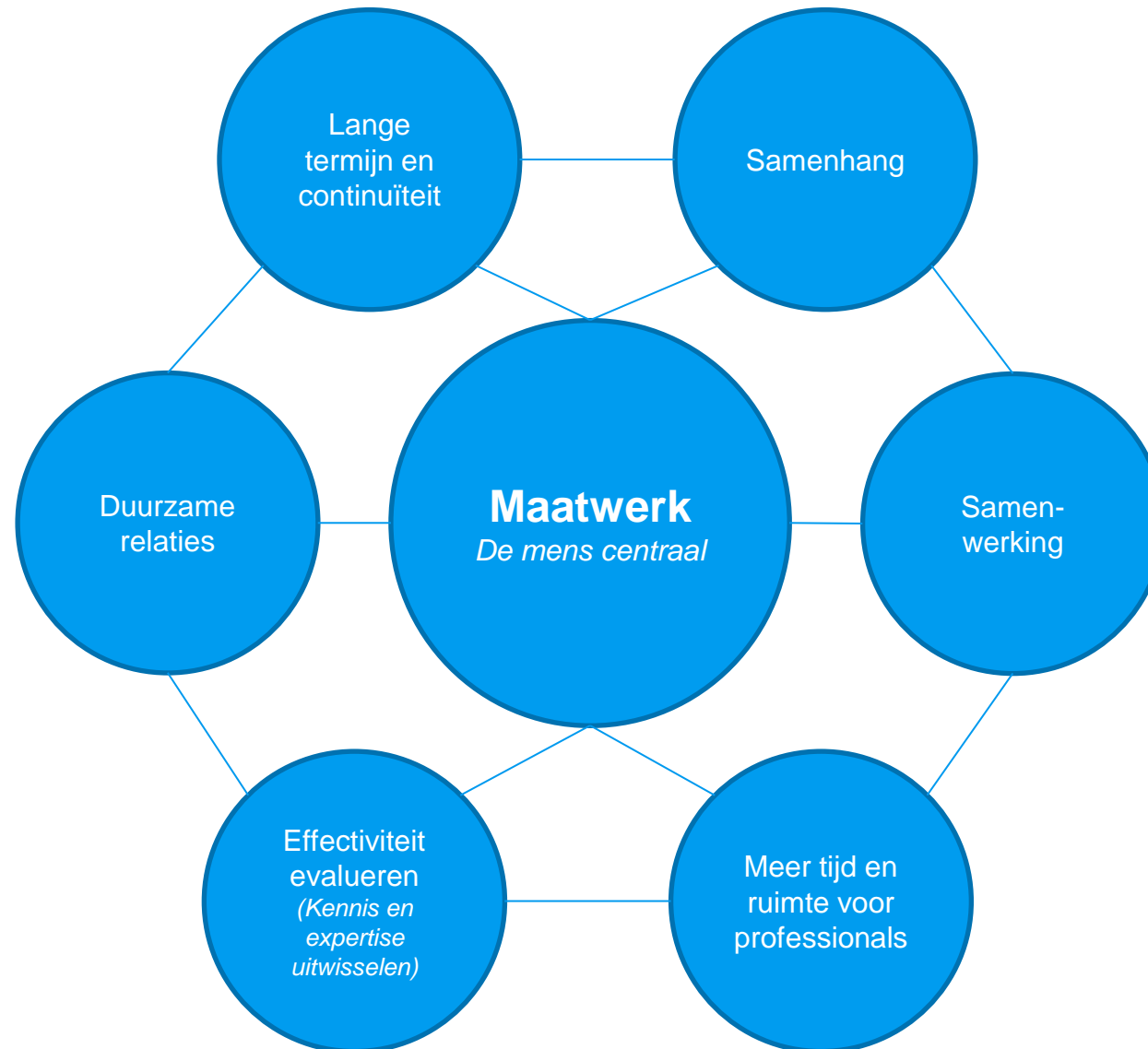
Landelijk

- Onder druk staande bestaanszekerheid
- Vermogensongelijkheid
- Van crisis naar crisis

Randvoorwaarden voor effectieve armoedebestrijding

Kansen

- Langdurige programma's
- Lerend evalueren
- Begrijpelijk communiceren (is het B-1?)
- Stel de vraag: wat wil u?
- Combineer ervaringskennis, met praktijkkennis, met wetenschappelijke kennis
- Ondersteuning en dienstverlening in informele netwerken organiseren (de wijk in)
- De kracht van het netwerk (De Alliantie van Kracht)
- Doorbraken in wet- en regelgeving

Bedreigingen

- Kortlopende projecten
- 4-jarige bestuurscycli
- Aanbestedingen (kwantiteit vs. kwaliteit)
- Doorloop van personeel
- Loketten & inlooppreekuren
- Te krappe taakomschrijving voor professionals
- Hoge caseload voor professionals

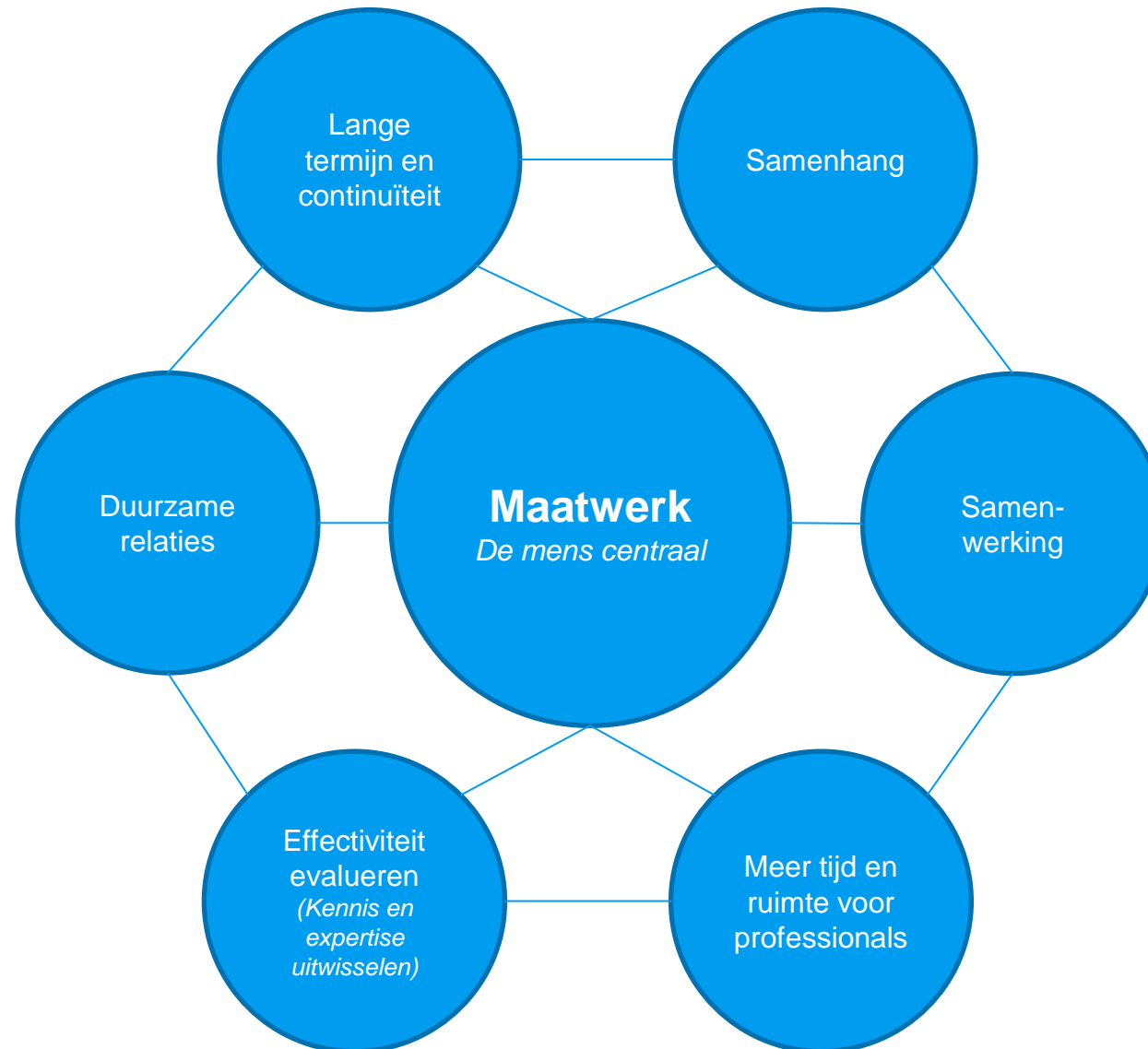
Landelijk

- Onder druk staande bestaanszekerheid
- Vermogensongelijkheid
- Van crisis naar crisis

Randvoorwaarden voor effectieve armoedebestrijding

Kansen

- Langdurige programma's
- Lerend evalueren
- Begrijpelijk communiceren (is het B-1?)
- Stel de vraag: wat wil u?
- Combineer ervaringskennis, met praktijkkennis, met wetenschappelijke kennis
- Ondersteuning en dienstverlening in informele netwerken organiseren (de wijk in)
- De kracht van het netwerk (De Alliantie van Kracht)
- Doorbraken in wet- en regelgeving

Bedreigingen

- Kortlopende projecten
- 4-jarige bestuurscycli
- Aanbestedingen (kwantiteit vs. kwaliteit)
- Doorloop van personeel
- Loketten & inlooppreekuren
- Te krappe taakomschrijving voor professionals
- Hoge caseload voor professionals

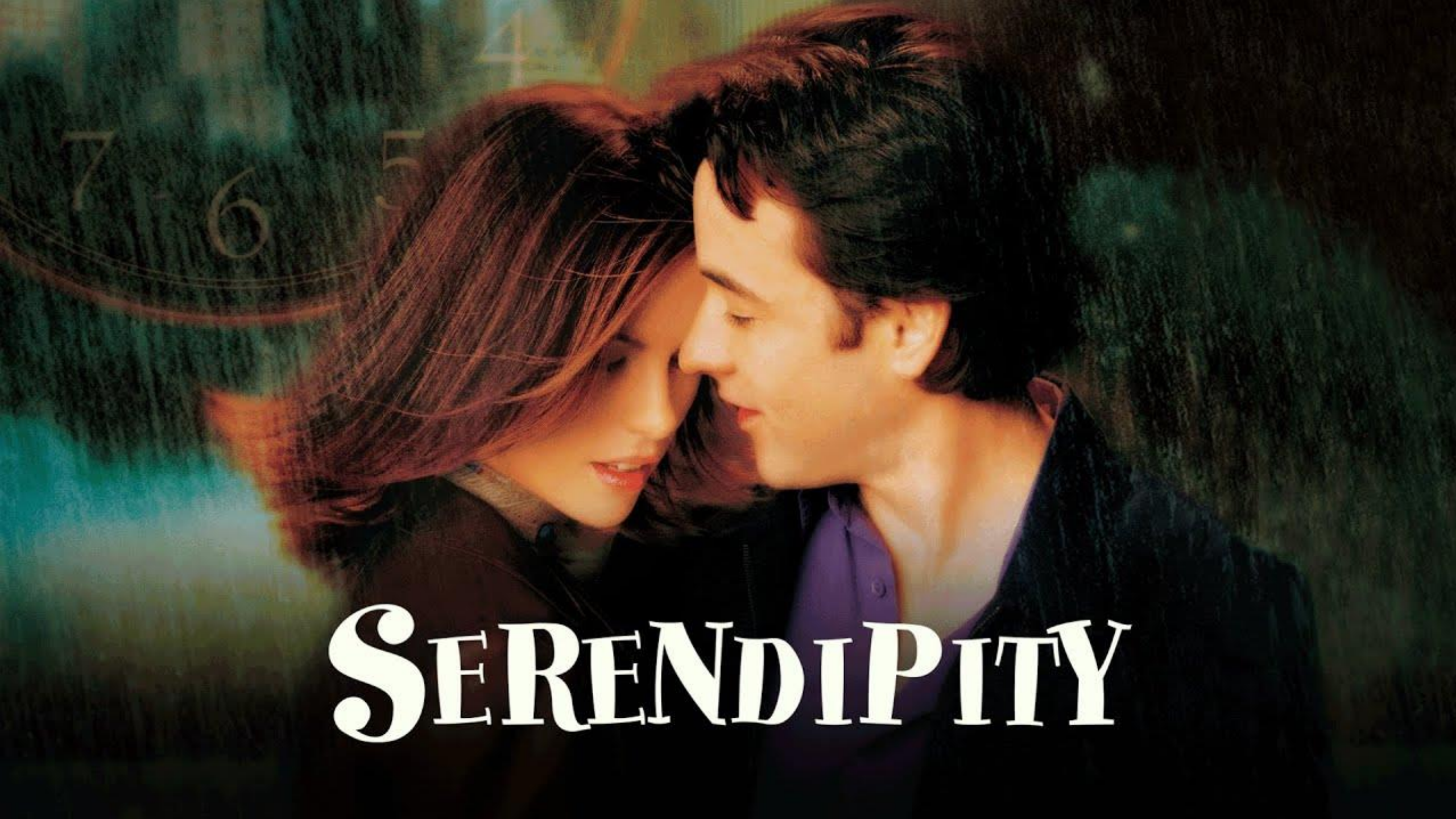
Landelijk

- Onder druk staande bestaanszekerheid
- Vermogensongelijkheid
- Van crisis naar crisis

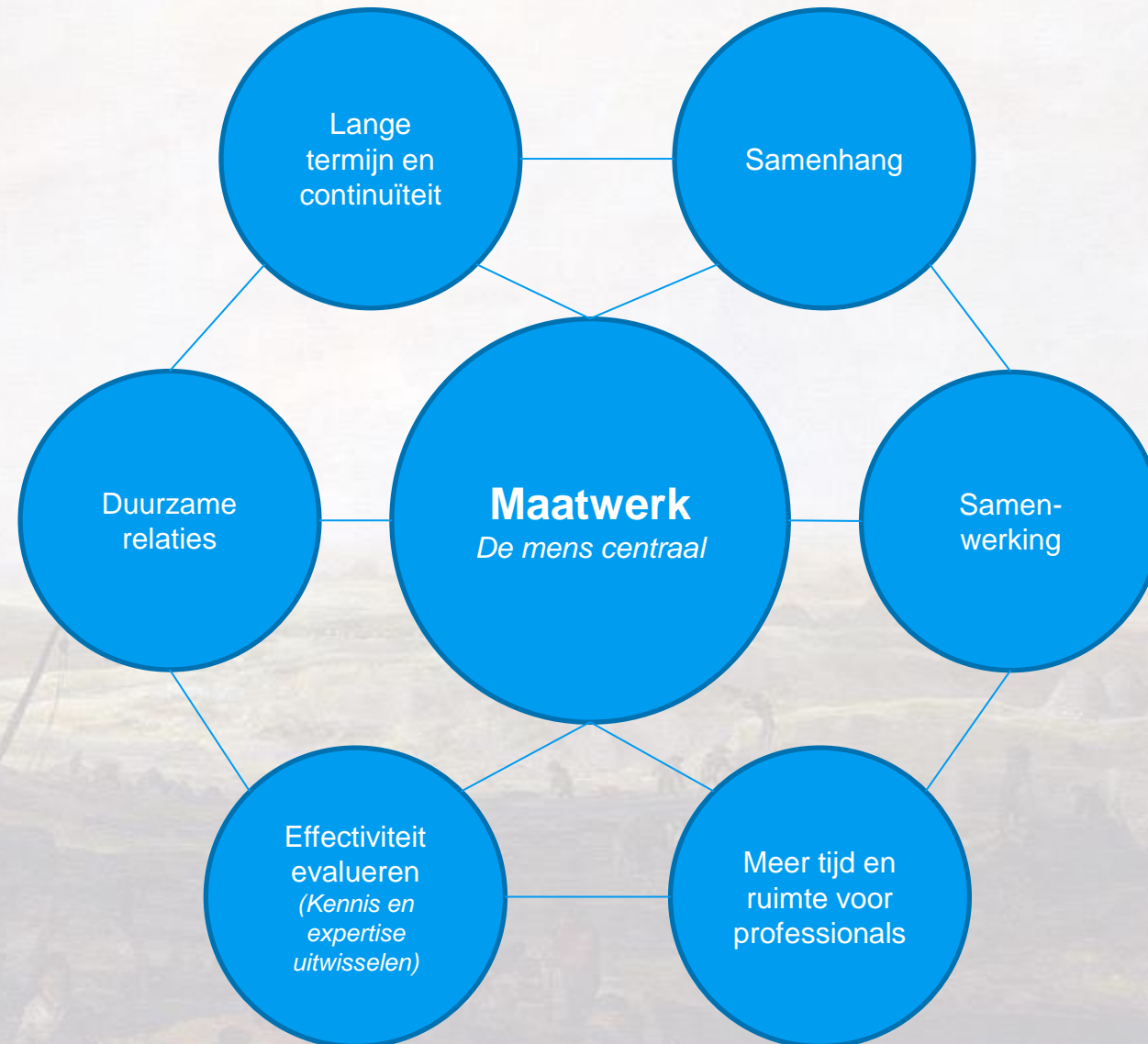
Interventies en de praktijk van het werkveld

1. Professionals hebben genoeg kennis
2. Maar ervaren gebrek aan ruimte om deze uit te voeren
3. Belangrijkste belemmering zit in de randvoorwaarden van het werk

SERENDIPITY

Randvoorwaarden voor een effectief actieplan

Naar de WERKTAFELS

10.00-12.15 uur

WERKTAFEL

Johan Brongers (groen)- voorzaal

WERKTAFEL

Raymond Wanders (rood)-dorpsplein

WERKTAFEL

Eric van Oosterhout (blauw)- blauwe zaal

PLENAIRE TERUGKOPPELING

WERKTAFEL Johan Brongers

WERKTAFEL Raymond Wanders

WERKTAFEL Eric van Oosterhout

De uitkomsten worden verwerkt, naar jullie opgestuurd en geven richting voor de 2^e stap.

Alliantie van **Kracht**

Lunch tijd

Hartelijk dank voor jullie komst!

Vergeet niet om een kleine attentie mee naar huis te nemen

Graag de badge weer inleveren

Alliantie van **Kracht**